

دانشگاه علوم پزشکی تهران
معاونت تحقیقات و فناوری
مدیریت امور پژوهشی

بهمن ماه ۱۴۰۳

نشست خبری برای ارائه پیام پژوهشی

نگاهی تازه به عوامل خطر اختلال سلوک؛ نتایج یک مرور نظام مند

و متاآنالیز

مجری اصلی:

دکتر مریم سلمانیان، مرکز تحقیقات روانپزشکی و روانشناسی

طرح تحقیقاتی با عنوان "بررسی عوامل خطر ابتلا به اختلال سلوک: یک مرور نظام مند و متاآنالیز" توسط خانم دکتر مریم سلمانیان عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان مجری اصلی اجرا شده و در سال ۱۴۰۳ خاتمه یافته است. این پژوهش ارزشمند توانسته است به ارتقای سطح دانش و سلامت در حوزه سلامت روان کودکان و نوجوانان و پیشگیری از اختلالات رفتاری کمک نماید. در ادامه خلاصه ای از پیام پژوهش و کاربرد آن در راستای ارتقای سلامت جامعه برای استفاده از ذینفعان توسط مجری محترم به اشتراک گذاشته شده است. امید است این دستاورد بتواند راهگشای توسعه و کاربردی شدن نتایج پژوهش ها باشد.

✍ خود را معرفی کرده و سوابق علمی و اجرایی مرتبط با طرح حاضر را مختصر بیان کنید.

با سلام و احترام

اینجانب دکتر مریم سلمانیان، متخصص روانشناسی بالینی و دانشیار مرکز تحقیقات روانپزشکی و روانشناسی دانشگاه علوم پزشکی تهران هستم. حوزه های پژوهشی و درمانی من شامل روانشناسی کودک و نوجوان با تمرکز بر اختلالات رفتاری به ویژه اختلال سلوک و همچنین به کارگیری مداخلات معنوی در روان درمانی است. در این راستا، طراحی و اجرای بسته های درمانی مبتنی بر رویکردهای معنوی از جمله فعالیت های شاخص اینجانب به شمار می رود.

✍ تیم مجریان و همکاران طرح را همراه با وابستگی سازمانی آنها معرفی فرمایید.

اعضای تیم پژوهش عبارتند از جناب آقای محمدمهدی مهدوی نور، کارشناس ارشد روانشناسی بالینی از دانشگاه شاهد، و سرکار خانم دکتر شیما تمنایی فر، متخصص روانشناسی بالینی در دانشگاه علوم پزشکی تهران

✍ مخاطبان نتایج و پیام حاصل از طرح پژوهشی شما چه افراد/گروه هایی هستند؟

- متخصصان سلامت روان: روان‌پزشکان، روان‌شناسان بالینی، مشاوران و مددکاران اجتماعی که به درمان یا پیشگیری از اختلالات رفتاری در کودکان و نوجوانان می‌پردازند.
- سیاست‌گذاران حوزه سلامت و آموزش: مسئولان وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های حمایتی که در طراحی و اجرای برنامه‌های پیشگیرانه و حمایتی نقش دارند.
- معلمان و مدیران مدارس: برای شناسایی و مدیریت بهتر رفتارهای پرخطر در محیط‌های آموزشی و ارتقای سلامت روان دانش‌آموزان.
- والدین و خانواده‌ها: به منظور آگاهی از عوامل خطر و نقش خود در پیشگیری از ابتلای فرزندان به اختلال سلوک.
- سازمان‌های اجتماعی و حمایتی: سازمان‌هایی که خدمات اجتماعی و حمایتی به خانواده‌های آسیب‌پذیر ارائه می‌دهند.
- محققان و دانشجویان حوزه علوم رفتاری و روان‌شناسی: برای توسعه مطالعات آینده و رفع خلأهای پژوهشی شناسایی شده در این تحقیق.
- رسانه‌ها و نهادهای فرهنگ‌سازی عمومی: برای ترویج آگاهی عمومی در زمینه عوامل خطر و پیشگیری از اختلالات رفتاری در کودکان و نوجوانان.

✍ یک عنوان کوتاه، جذاب و قابل فهم برای مخاطبان که نمایانگر پیام اصلی پژوهش شما باشد، بیان کنید .

شناسایی عوامل خطر اختلال سلوک در کودکان و نوجوانان

✍ پیام کلیدی پژوهش شما چیست؟

پژوهش ما نشان داد که عوامل مختلفی مانند مشکلات روان‌پزشکی والدین، قرارگیری در معرض دود سیگار و الکل در دوران بارداری و پس از تولد، و شرایط پزشکی مانند درماتیت آتوپیک و چاقی می‌توانند خطر ابتلا به اختلال سلوک را در کودکان و نوجوانان افزایش دهند. شناسایی این عوامل به خانواده‌ها، متخصصان سلامت روان و سیاست‌گذاران کمک می‌کند تا مداخلات پیشگیرانه و حمایتی مؤثرتری برای کاهش بروز این اختلال طراحی و اجرا کنند.

✍ پیام پژوهشی خود را در قالب زیر بسط دهید و بیان کنید که "چه کسی"، "چه چیزی"، "چرا" و "کجا" از نتایج پژوهش شما استفاده می کند.

- اهمیت و نوآوری موضوع
این پژوهش با ارائه تصویری جامع از عوامل خطر اختلال سلوک، به خانواده‌ها، روان‌شناسان، معلمان و سیاست‌گذاران کمک می‌کند تا با شناخت بهتر ریشه‌های این اختلال، مداخلات مؤثرتری طراحی کنند. نوآوری این مطالعه در ترکیب نتایج متاآنالیزهای مختلف و ارائه شواهد علمی به‌روز برای پیشگیری و مداخله زودهنگام است.
- مهمترین نتایج طرح به زبان غیر تخصصی
این مطالعه نشان داد که عوامل مختلفی مانند مشکلات روانی والدین، مصرف دخانیات و الکل در دوران بارداری، و برخی مشکلات جسمی مانند چاقی یا بیماری‌های پوستی، می‌توانند خطر ابتلا به اختلال سلوک را در کودکان و نوجوانان افزایش دهند. نتایج نشان می‌دهد که توجه به این عوامل در دوران بارداری و کودکی می‌تواند به پیشگیری از بروز مشکلات رفتاری جدی در آینده کمک کند.
- موارد کاربرد نتایج طرح
نتایج این پژوهش می‌تواند به متخصصان سلامت روان، روان‌شناسان، و سیاست‌گذاران در طراحی برنامه‌های پیشگیری و مداخلات هدفمند کمک کند. با شناسایی عوامل خطر مهم، امکان اجرای کمپین‌های آموزشی و حمایت از خانواده‌های در معرض خطر فراهم می‌شود. همچنین، این یافته‌ها می‌توانند در بهبود مراقبت‌های پیش از تولد و دوران کودکی نقش مهمی ایفا کنند تا اختلال سلوک کاهش یابد و سلامت روان کودکان و نوجوانان ارتقا یابد.

✍ دو تأثیر و یا کاربرد اصلی پژوهش شما چیست؟

تأثیر اول: کمک به طراحی مداخلات پیشگیرانه مؤثر برای کاهش اختلال سلوک در کودکان و نوجوانان
تأثیر دوم: ارائه داده‌های علمی برای حمایت از سیاست‌های بهداشت روان و برنامه‌های آموزشی خانواده‌ها و مدارس

✍ محدودیت‌های شواهد و نتایج به دست آمده در طرح شما چه بوده است؟

محدودیت‌های شواهد و نتایج به دست آمده در این طرح شامل کمبود تحقیقات با کیفیت بالا و تمرکز خاص بر اختلال سلوک است. در مقایسه با سایر اختلالات روانی، پژوهش‌های کافی در این زمینه انجام نشده و کمبود مطالعات طولی که بتوانند عوامل خطر را به‌طور قوی ثابت کنند، مشهود است. همچنین، ترکیب داده‌های اختلال سلوک با سایر اختلالات رفتاری در بسیاری از متاآنالیزها، شناسایی عوامل خطر منحصر به فرد را دشوار ساخته

است. بنابراین، نیاز به تحقیقات هدفمند و اختصاصی برای اختلال سلوک بیشتر احساس می‌شود تا یافته‌ها بتوانند به درک بهتر علل و طراحی استراتژی‌های پیشگیرانه کمک کنند.

✍ انجام چه پژوهش‌هایی را در ادامه تحقیق خود پیشنهاد می‌دهید که می‌تواند منجر به کاربردی‌تر شدن نتایج و تاثیر بیشتر یافته‌های شما شود؟

انجام مطالعات طولی بیشتر که به‌طور ویژه بر اختلال سلوک تمرکز دارند، ضروری است تا شواهد قوی‌تر و دقیق‌تری درباره عوامل خطر به دست آید و تفاوت آن‌ها با اختلالات دیگر مشخص شود. همچنین، متاآنالیزهای آینده باید اولویت خود را به مطالعات با طراحی طولی اختصاص دهند تا امکان اثبات رابطه علیت فراهم شود. علاوه بر این، بازنگری و به‌روزرسانی متاآنالیزهای قدیمی با استفاده از مطالعات جدیدتر و معیارهای تشخیصی به‌روز، می‌تواند به افزایش دقت و کاربردی‌تر شدن نتایج کمک کند.

✍ ادامه مسیر کاربردی کردن یا اجرای پژوهش‌های آتی، به چه حمایت‌هایی از سمت مسئولین و نهادهای مرتبط نیاز دارد؟

- تأمین بودجه مستمر و کافی برای انجام مطالعات طولی و پژوهش‌های تخصصی با کیفیت بالا.
- ایجاد و تقویت شبکه‌های همکاری علمی بین دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و نهادهای سلامت روان جهت اشتراک داده‌ها و منابع.
- حمایت از آموزش و تربیت نیروی متخصص در حوزه روان‌شناسی کودک و نوجوان و پژوهش‌های مرتبط.
- تسهیل دسترسی به داده‌های بالینی و جمعیتی برای انجام مطالعات دقیق‌تر و جامع‌تر.
- ایجاد بسترهای سیاست‌گذاری حمایتی جهت استفاده از نتایج پژوهش‌ها در تدوین برنامه‌های پیشگیری و درمان.

✍ آیا نتایج طرح شما منجر به تغییری در ابعاد اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، آموزشی، ارزش‌های دینی یا قوانین سازمان غذا و دارو شده است؟

نتایج این طرح تاکنون منجر به تغییرات مستقیم در ابعاد اجتماعی، سیاسی، فرهنگی یا قوانین سازمان غذا و دارو نشده است. با این حال، یافته‌ها نقش مهمی در ارتقای آگاهی متخصصان بهداشت روان و سیاست‌گذاران درباره عوامل خطر اختلال سلوک ایفا کرده و زمینه‌ساز تدوین راهکارهای پیشگیرانه و درمانی مؤثرتر شده‌اند. این پژوهش می‌تواند در آینده با حمایت نهادهای مربوطه، به اصلاح سیاست‌های بهداشتی و آموزشی مرتبط با سلامت روان کودکان و نوجوانان کمک کند و تأثیر قابل توجهی در بهبود کیفیت زندگی و کاهش مشکلات اجتماعی داشته باشد.

✍ در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله (ها) را اعلام کنید.

✍ اگر مخاطبان یا سایر پژوهشگران بخواهند با شما ارتباط برقرار کنند، مسیر ارتباطی شما چیست؟

تلفن تماس: ۰۹۱۲۶۱۶۲۴۳۴ - ۰۲۱۵۵۴۱۳۵۴۰

ایمیل: marysal1981@gmail.com

حداکثر چهار مرجع اصلی استفاده شده در طرح خود را ذکر نمایید:

1. Erskine, H.E., et al., The global burden of conduct disorder and attention-deficit/hyperactivity disorder in 2010. J Child Psychol Psychiatry, 2014. 55(4): p. 328-36.
2. Erskine, H.E., et al., Epidemiological modelling of attention-deficit/hyperactivity disorder and conduct disorder for the Global Burden of Disease Study 2010. J Child Psychol Psychiatry, 2013. 54(12): p. 1263-74.
3. Diagnostic and statistical Manual of Mental Disorders, fifth edition. 2013, Washington, DC, London, England: American Psychiatric Association.
4. Page, M.J., et al., The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. BMJ, 2021. 372: p. n71.

✍ در خاتمه، اگر توضیح یا نکته دیگری باقی مانده، بیان کنید.

در پایان لازم است تأکید شود که اختلال سلوک یکی از چالش‌های مهم سلامت روان در کودکان و نوجوانان است که نیازمند توجه ویژه و تحقیقات عمیق‌تر می‌باشد. همکاری مستمر بین پژوهشگران، نهادهای بهداشتی و آموزشی و سیاست‌گذاران برای پیاده‌سازی نتایج پژوهش‌ها و طراحی مداخلات مؤثر، کلید کاهش پیامدهای منفی این اختلال است. امید است این مطالعه نقطه شروعی باشد برای تحقیقات گسترده‌تر و اقدامات عملی که به بهبود سلامت روان و کیفیت زندگی نسل‌های آینده کمک کند.

شناسنامه خبر

عنوان طرح: بررسی عوامل خطر ابتلا به اختلال سلوک: یک مرور نظام مند و متاآنالیز

کد طرح: ۵۹۱۲۰

مجری اصلی: دکتر مریم سلمانیان

تاریخ اختتام: ۱۴۰۳/۱۱/۲۹

لینک مقاله: -